UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

O ante M

urn:nbn:de:hbz:466:1-97861

Visual Library

Quippe cum ineꝛacuendo oleares cotes ⁊ aquarie eque dif
ferant oleo delicatioꝛ fiet acies. Sic oliuaris et hoc oliuare.
Ser. Trapetis autem molis oliuaribus.
Olearius.a.um. ⁊ oliuarius.a.um. qđ ad oleuȝ pertinet vt olea
ria ⁊ oliuaria cella. Col.lib.ij. Inſole ſiccata ⁊ mox refrigera
ta re conditur ſi maioꝛ eſt modus in hoꝛreo: ſi minoꝛ in va-
ſis oleariis ſalſamentariiſqȝ.
Olearius.ij. qui oleum facit vel vendit. Col.li.vlti. Peritiſſimi
olearij vix patiuntur ad vnam lucernam opus fieri.
Oleoſus.a.um. quod eſt plenum oleo. Ply. Semen oleoſuȝ qđ
⁊ fit ex eo medetur oꝛis vlceribus perunctis.
Oleaſter. olea ſylueſtris. Uirg. Iudicio eſt tractu ſurgēs olea-
ſter eodem plurimus ⁊ ſtrati baccis ſylueſtribus agri. Hu-
ius diminutiuum eſt oleaſtellus.
Oleaginus.a.um.p.coꝛ. qđ ex olea arboꝛe ē ſicut faginus a fago
Uirg. Trudiť e ſicco radix oleagina ligno. Dr̄ ⁊ oleagineus
a.um. Uar.lib.de re ruſ. Demū in oleagineis ſeminibus ar-
boꝛes videndū vt ſit de tenero ramo ex vtraqȝ pte equabiľr
preciſum quas alij ſclauolas: alij taleas appellant.
Oliuo.as. oliuarum vindemiam ago: ſiue oliuas colligo. Ply.
Quippe oliuantibus lex antiquiſſima fuit oleam ne ſtringi-
to neue verberato.
Oleo.es. oleui ⁊ oliui: olitū ⁊ oletū: odoꝛē ſpiro: ⁊ conſtruiť fre-
quēter cū actō fere cū oībus ſuis cōpoſitis. In quo ſignifica
tionē eoꝝ neutralē trāſitiuā eē dephēdere lȝ Hoꝛ. Uina fere
dulces oluere mane camene. Hier. ad pāma. Simplices epľe
tue olēt pphas. apľos ſapiūt aliqñ ēt ablťō. Ouid. Perqȝ lo-
cos ſacros ⁊ olētia ſulphure ferť. Proper. Cur nardo flāme
nō oluere mee: Aliqñ ſine caſu. Ply. roſa recēs a lōginquo
olet. Inueniť ēt olo.is. Plau. Olunt edes arabicas. Idem in
muſ. Nō oēs olere vnguēta exotica ſiċ tu oles. Eſt.n. iābus.
Eius nāe ſūt cōpoſita videlicet redoleo: qđ idē eſt qđ oleo.
Hier. Nunqȝ vinū redoleas ne audias illud phi hoc non eſt
oſculū poꝛrigere ſȝ vinū ppinare. Uirg. Feruet opus: redo-
lētqȝ thimo fragrantia mella ab oleo. adoleo. exoleo. Inoleo
de qb⁹ ſupꝛa oboleo graueolētiā: odoꝛēqȝ tetrū reddo. Sue.
in cali. Ille antidotū oboluiſſe q̄ſi ad pꝛecauēda venena ſua
ſumptū. Plau. in muſ. At te iuppiter dijqȝ oēs pdāt obolui-
ſti aliuȝ germana illuuies. Poleo. valde oleo. Lucil.lib.xxx.
Quis totū ſis coꝛp⁹ iam poleſſe biſulcis. Suboleo q̄ſi oleo ⁊
odoꝛē ſentio p trāſlationē. Subolere poniť p demōſtrare ⁊
de aliq̄ re ſentire q̄ſi q̄ male ſentiat. Ter. Ne paululū quideȝ
ſuboleat eē amicā hāc Cliniē. Plau. in Caſ. Subolet iā vxo
ri qđ ego machinoꝛ. Dr̄ ⁊ bene oleo: ⁊ male oleo: graue oleo:
ſuaue oleo. Ply. Succus hedere tedia nariū graueolentiāqȝ
emendat. Aug.lib.viij.cō. Inde ſermo deuolutus eſt ad mo
naſterioꝛum greges ⁊ moꝛes ſuaueolentie tue: ab oleo: fit ole
ſco: que inter ſe differunt: qꝛ oleo habet ſignificationem neu
tralem tranſitiuam. oleſco paſſiuam innatam.
Olentica dicuntur mali odoꝛis.
Olidus.a.um.pe.coꝛ. qđ tam bonum quā malū odoꝛem habet.
Mar. olideqȝ veſtes muri ce. Hoꝛ.lib.eplaꝝ in malum dixit.
Sed minus arcte pꝛemunt olide cōmunia capꝛe.
Olfacio.is. olfeci. olfactū qđ ⁊ olefacio diciť ſigt odoꝛo. Ply.li.
xi. Quoniā modo audiant delphini mirum. Idem nec olfa-
ctus veſtigia hn̄t cū olfaciant ſagaciſſime. Inde olfactus.a.
um. participium ⁊ olfactus tuſ. Idem lib.xxix. Baſiliſci quē
etiam ſerpentes ipſi fugiunt alios olfactu necantem.
Olfacto.as. frequentatiuum ab olfacio. Ply.lib.xx. xenocrates
pulegij ramum lana inuolutum in tertianis ante acceſſioneȝ
olfactandum dari tradit.
Olfo.as. idē qđ olfacio. Aug. Quia non ſecū ferebat niſi aman-
tem memoꝛiā ⁊ q̄ſi olfata que cōmedere nondū poſſem.
Olibantum: menſura vinaria rotunda nominabantur.
Olim aduerbiū nō ſolū pt̄m tp̄s: ſed ēt pn̄s ⁊ futuꝝ denotat: De
pn̄ti. Uirgil. Meos olim ſi fiſtula dicat amoꝛes. De futuro.
Idē. Hūc tu olim celo ſpolijs oꝛiētis onuſtū accipies. Quiti.
Qui olim noīabunť. Poniť etiā p aliqñ. Curti. Olim eni vo
mero ſenſibus victis ex lecto ſepe ꝯſurgit. Et pꝛo iamdudū.
Uirg.lib.ij.ge. ac etiam olim ſeras poſuit cum vinea floꝛes.
Olimiam: iam longo tempoꝛe. Quintil. Olim iam imperatoꝛ i-
ter fulgentes virtutes tuas liuoꝛ locum querit.
Olla gn̄s vaſis. p quo antiq̄ dicebāt. Aula. ab olla fit dimi. ollu
la. Uar. Cato ait vnā amineā ī ollis cōmodiſſime ꝯdi. Idem
Electa in ſecretā coꝛbulā: inde in ollulas addatur.
Ololygones.pe.coꝛ. mares rane quo tp̄e vocem mittētes cient
ad coitū femīas. Fit a v̄bo greco ολολυγω qđ ſigt vllo.
Oliſippo: oppidum in luſitania ad oceanum apud montem Ta
grum vbi quedam euento tempoꝛe certo concipiunt eque
quarum pulli non plus triennium viuunt.
Olus.eris. ōꝛoīs herba ſatiua que in vſu cibario eſt ab alendo
qꝛ oleribus alerentur hoīes anteqȝ fruges vel carnes eſſent.
Uar. ab olla deducit Nonius ⁊ feſtus inter aſpirata connu
merant: huius diminutiuum eſt oluſculum. Hoꝛa. Uncta ſa
tis pingui ponentur oluſcula lardo.
Oluſatrū. ſiue in cōpoſitiōe oliſatrū alio noīe hypoſelinū dictuȝ
qꝛ folia hēat ſub nigrioꝛa. pp quod Col. pullū olus appellat.
atqȝ oleris palli radix quidā petroſelinon. vocant qꝛ inter pe
tras ⁊ iuxta maceriam ſeri a veteribus conſueuerit.
Olitoꝛ.pe.coꝛ. qui olerum oꝛtum exercet: qui ⁊ hoꝛtulanus di-
citur. Similiter olitoꝛ qui olera vendit.
Olitoꝛius.a.um. qđ ad olera ptinet: vt foꝛū olitoꝛiū vbi vendū
tur olera: hoꝛti olitoꝛij: ⁊ hoſtia olitoꝛia que dicuntur hoſtia
hoꝛtoꝛum. Ply. Eſt lactuce genus adeo lati caulis vt hoſtio
la olitoꝛia ex his factitari pꝛodiderint.
Olympus. mons. cui⁹ vertex vſqȝ adeo attolliť: vt ſūma ei⁹ ac-
cole celū vocēt: pp qđ poete celū olympū vocāt. Dict⁹ olym-
pus q̄ſi ολος λαμπων: hoc ē totus fulgēs: qꝛ ſolē clarū hȝ
nulliſqȝ vnqȝ nubibus fuſcať. Luc. nubes excedit olympus.
Sūt āt q̄ttuoꝛ mōtes h⁹ noīe. Prim⁹ mōs altiſſim⁹ īter theſſa
liā ⁊ macedoniā q̄ tñ theſſalie adſcribiť. Alter ī gallo ḡcia vľ
in cypꝛo. Ali⁹ apđ myſos ad cui⁹ radices. Pꝛuſa ab annibale
ꝯdita ē. q̄rt⁹ ad mare rubꝝ ī ethyopia haud lōge ab helíopoli
oppido: q̄ oꝛiēte ſole vſqȝ ad q̄ntā diei hoꝛā flāmas emittit.
Olympius.a.um.i. celeſtis poſſeſſiuum ab olympo.
Olympicus.a.um. qđ eſt olympi vel qđ ad olympum pertinet
vt iuppiter olympicus. Dictus eſt āt iuppiter olympicus ab
olympo a quo eruditus ⁊ ad virtutē īſtitutus ſit. Alij v̄o a ce
lo: quem olympon greci vocant in quo regere fertur.
Olympia.e. vꝛbs erat inter oſſam ⁊ olympū montē mercatu fa
migerata ⁊ celebꝛitate illa q̄nquēnali ludoꝝ inclyta.
Olympia.oꝝ. ludi q̄ in honoꝛē iouis olympi apud piſam ⁊ heli
dem grecie oppida celebꝛabanť hoc eſt gymnicū certamen.
qđ q̄nto quoqȝ anno fieri ſolebat. Unde olympicus.a.um.
vt olypiacum certamen: ⁊ victoꝛia olympiaca.
Olympias.adis. q̄nqȝ annoꝝ ſpatiū: qđ a romanis luſtrū diciť
Exīde greci tp̄a p olympiadas ſupputare ceperūt ita nume-
rātes. Olympiadis p̄me aut ſcđe aut cēteſime: anno p̄mo vľ
ſcđo vľ tertio vel q̄rto: atqȝ vt ꝯſoles ⁊ olympie victoꝛes ite
rum ⁊ tertiū dicimus. Plau. in men. iteꝝ inq̄t pythia ⁊ tertiū
olympia. Eſt ⁊ olympias nomen mulieris pꝛopꝛium.
Olympionices ſiue olympionic⁹ q̄ in olympiaco certamine vi-
ctoꝛ euaſit νικη q̄ppe victoꝛia ōꝛ. Helianus de varia hiſto-
ria li.x. Duxit ad olympicū certamē filiū ſuū pherenice femi
nina phibētib⁹ eā ſpectare q̄ p̄ſidebāt. Licere id ſibi pſuaſit
q̄ patrē ⁊ fratres tris hēret olympionicas. Ci. pꝛo. L. Flacco
refert qꝛ apud grecos eſſe olympionicē iudicatur pꝛope eſſe
maius ⁊ gloꝛioſius q̄ȝ rome triumphaſſe.
Olympiodoꝛus.pe.pꝛo. nomen viri pꝛopꝛium.
Olyſippū. luſitanie vꝛbs: que nr̄is tp̄ibus Ulyſbona appelleť.
Olynthus: thacie vꝛbs quaȝ a chalcide que in euboea fuit colo
ni condidere.

O ante M

Omaſuȝ.pe.p.ē pinguius atqȝ craſſius īteſtinū qđ nōnulli bu-
bulū eſſe credūt. Hoꝛa. in Ser. Seu pingui tentus omaſo.
Omen: auguriū: qđ fit oꝛe q̄ſi oꝛemen. Eſt eni future rei pnun-
ciatio oꝛi hoīs incidens diuino tñ fauoꝛe. Et tā de malo q̄ȝ

de bono dr̄. Liui. li. j. Dextra herculis data accipe ſe omen: ĩpleturū𝑞 fata ara ↄdita ac dicata ait. Uirg. Qđ dij pus omē in ipſum conuertant: hinc ominoſus qui omen facit.

Ominoꝛ. pe. coꝛ. auſpicoꝛ omen capio. Ply. lib. xxviij. Cur eniꝫ primū anni incipientis diē letis pꝛecationibus inuicē fauſtū ominamur? Curtius. In illō piculō macedones ominati eē videbantur. Hinc Abominoꝛ de quo ſupꝛa.

Omētū: mēbꝛana tenuis ⁊ pinguis q̄ ītegunt vētriculi ⁊ vniuſcuiuſ𝑞 mēbꝛi ītérioꝛis veſtit⁹. Perſi⁹. Cū tibi tot iunicū in flāmās omēta liq̄ſcunt. Uñ ⁊ p mēbꝛana q̄ totū īuoluit cerebꝛū ponit̃. Macro. Et cerebꝛū qđ tactu ſui hoīeꝫ vl̃ toꝛquet vel frequēter īterimit nō ſuo ſenſu ſꝫ veſtit⁹ ſui. i. omēti hūc īpoꝛtat doloꝛē. Hinc omētatus. a. um. qđ eſt pingui omento farctum. Apitius. Inſicia omentata pulpam conciſam teras

Omiomeria. Ariſtoteles refert anaxagoꝛaꝫ dixiſſe omiomeria eſſe elementa hoc eſt ex ſingularibus partibus ↄſtantia oſſa videlicet e pauxillis at𝑞 minutis oſſibus. Sic de pauxillis at𝑞 minutis viſceribus viſcus gigni: ſanguen𝑞 creari ſanguinis inter ſe multis coeuntibus guttis.

Omitto. ex ob. ⁊ mitto: ſꝫ. b. abijcitur contra regulā. Quidam tñ per. b. ſcribendum putant ſed non pferendū. Et eſt omittere rem aliquā penitus dimittere. Remittere vō ⁊ inter mittere aliquo certo tēpoꝛe dimittere. Uirg. Omiſſos hinc iā obliuiſcere graios. Uñ etiā pꝛo negligere ponitur. Teren. in heau. Ubi te vidi aīo eſſe omiſſo: huic contrarium eſt. Attendo: vt apud eundem. Attentioꝛes ad rem ſumus omnes.

Oīs diſtributiua dictio eādē vim hꝫ in ſingulari quā in plurali. Oīs enī hō ſignificat oēs hoīes. Differt tamē oīs a toto: ꝙ oīs ad numerū refert̃: totus ad quantitatē totū dicimus coꝛpus aliqđ integrum: vt tota domus: omne de vniuerſis numero diſtinctis: vt oīs grex. Confunduntur tñ plerun𝑞.

Omnifariā aduerbiū ſigt̃ oībus modis: ſiue oīs generis.

Omnigenus. a. um. pe. coꝛ. ex omni genere. Uirg. li. viij. Omnigenum𝑞 deum monſtra.

Omnimodus. a. um. pe. coꝛ. omnium modoꝛum.

Omnimoꝛbus. a. um. qđ omnibus moꝛbis ſubuenit. Unde oīmoꝛbam herbam quidam maluam appellant.

Omniparens. pe. coꝛ. qui omnia genuit.

Omnipudens. pe. coꝛ. quem omnia pudet.

Omniuagus. a. um. pe. coꝛ. per omnia vagus.

Oīpotēs. pe. coꝛ. oīa potēs. cōpoſitū ē: vt docet Pꝛiſ. ex trib⁹ coꝛruptis. ſ. oī potis. ⁊ ens: q̄ oīum potis ē. Hier. Oīpotēs ab eo dr̄ ꝙ oīum teneat potentatū: p ipm eniꝫ creata ſūt oīa viſibilia ⁊ inuiſibilia. Aug. lib. v. ci. dei. Recte deus dr̄ oīpotens: q̄ tñ moꝛi ⁊ falli nō pōt. Dicit̃ enim oīpotens faciendo qđ vult non patiendo quod non vult. Quod ſi ei accideret nequaq̄ eſſet oīpotens: hinc oīpotentia rerum oīum facultas.

Oītenēs. pe. coꝛ. q̄ oīa cōplectit̃. Oīum valēs pe. coꝛ. oīa valens

Oīno aduerbiū ſigt̃ pꝛoꝛſus. Unde apud iuriſcōſultos: oīno receſſiſſe dr̄ is q̄ receſſit aīo permutandi domicilium.

Omphagi. pe. pꝛo. qui cruda carne veſcuntur quales perhibētur eſſe etholi: vt ait Thucidides.

Omphale. nomen pꝛopꝛium reginē lydiē quē herculem multis muneribus oꝛnauit ꝙ angueꝫ iuxta ſagarim fluuiū multos homines interficientem interemerit.

Omphaciū vinū ex īmatura vua factū ⁊ omphacū oleum qđ fit ex īmatura oliua: cuius medicinē. Ply. li. xxiiij. meminit. Et lib. xij. eius confecturā docet. Grēci eniꝫ ομφακες. diſr vuē ⁊ fructus īmaturi. Ipſa vō oliua nominatur dirupta.

Omuteſco. ſine. b. ⁊ ſimplici. m. q̄uis ex ob ⁊ muteſco cōponat̃ Et ſigt̃ mutus fio. Uirg. li. iiij. At vō eneas aſpectū omutuit amēs. i. mutus factus ē: ſiue terroꝛe ita pcuſſus eſt vt loq̄ nō poſſet. Eſt. n. ptm ab omuteſco: non ab omuteo qđ reperiri nō puto: quia remouere mutus expꝛimere pōt mutus ſum. Mlto minus Mutus niſi liberatus fuerit. Cū enī in auctoribus reperimus omutuit: ab omuteſco ptm eſt. Narratur enim actus q̄ nūc accidit hoc eſt qđ tūc ille mutus effectus ē. Qui actus tūc nō pꝛeterierat ſed extabat. Si vō quis mutus adeo liberatus dicat omutui: nunc autē loquoꝛ. Tunc omutui ab omuteo fiet: ⁊ ſignificabit mutus fuit.

O ante N

Onager. pe. coꝛ. aſinus agreſtis. Componit̃ enī ex ονος aſinus αγριος ſylueſter. Nā in ros grēca deſinētia cū ad latinā trāſeunt declinationē: mutant ros in er: vt alexandros alexander. Onagros onager. Uar. Aſinoꝝ duo ſunt gña. Unū ferū quos vocant onagros. In phꝛygia ⁊ lychaonia ſunt greges multi. Alterū manſuetū vt ſūt in italia oēs. Ad ſeminationes onagrus idoneus ꝙ e fero fit māſuetus facile: et e manſueto ferus nūq̄. Albertus libꝛo de aīalibus ſcribit: medullā onagri curare podagram ſi ea inungatur: ⁊ eius ſtercus ſiccatuꝫ ⁊ cū vino bibitū valere cōtra ſcoꝛpionis puncturam.

Onocentaurus. aīal monſtroſum quod a parte ſuperioꝛe hoīs ſpēm hꝫ a parte inferioꝛe aſini pꝛēfert imaginem. De hoc habetur apud Eſaiam. Et occurrent dēmonia centauris.

Oneſimus. pe. coꝛ. pꝛopꝛium nomen viri ⁊ latine dicitur vtilis: ονεσις iuuamen vtilitas.

Oneſecritus. pe. p. phs ēginenſis vel vt q̄dā volūt Aſtyphalenſis qui cum alexandro militauit: vt xenophon cum Cyro. Et alexandri initia ⁊ laudes ſcripſit etiam medicus.

Onocrotalus. pe. coꝛ. Auis eſt Cygno ſimilis dicta ꝙ collum in aq̄ mergens ſpiranſ𝑞 veluti ruditū aſini edat. ονος aſinus κροταλισμος crepitus. Hiero. contra. Uirg. Centauros ⁊ ſirenas vlulas ⁊ onocrotalos in Eſaia legimus.

Onixes genus marmoꝛis de quo Ply. Onixes in arabiē montibus ⁊ in germania ex quo potoꝛia vaſa pꝛimum facta poſt pedes lectoꝛum ſellarum𝑞.

Onyſcus. ſiue tylus. vermiculus eſt pluribus pedibus coloꝛe fuſco ſub lapidibus aut figlinis vaſis viuens qui tactus arcuat ſeſe at𝑞 in globū contrahit ad ſiītudinem paruē pilē.

Onyx onycis gñis maſ. vnguis ſeu gēma candoꝛē hñs vnguis humani. Mar. Calcatuſ𝑞 tuo ſub pede lucet onyx. Acron dicit eē metallū gēme ſilẽ: de quo parua vaſa ad vnguēta fiebant q̄ a poꝛphyrione ampulē marmoꝛeē dñr. Nā onychitē lapidē quidā dicunt eſſe marmoꝛeū: naſci𝑞 in arabiē mōtibus ex quo vaſaria facta fuiſſe ſcribit. Coꝛ. nepos hūc quidam alabaſtritē lapidē vocant ad vaſa vnguentaria: qm̄ ea incoꝛrupta optime ſeruare dr̄ vt ait Ply. Pꝛoper. Cū dabit̃ ſyrio munere plenus onyx. Apud Luc. ⁊ papi. ſumit̃ pꝛo ipō marmoꝛe. Et pꝛo vaſe tā fē. q̄ maſ. gñis eſt. Mar. Unguentum fuerat quod onyx mō parua gerebat. Onyx etiaꝫ vngula quēdaꝫ aromatica. Pꝛoper. Et crocino nares murrheus vngat onyx. A cuius actō grēco noſtri hēc onycha declinauerunt. Hiero. in Exo. Sume tibi aromata ſtactem et onychā. Ab onyx fit adiectiuum onychinus. a. um. pe. coꝛ.

Onoma. p. c. latine dr̄ nomē cū a ſono aliq̄ ſeu voce noīa fingūt̃

Onomatopeia cū oe. diph. de noīs fictio: vt balatus ouiuꝫ: mugitus boum ab ονοματος noīs ποιεω fingo.

Onoba ciuitas īter ſacrū pꝛomontoꝛiū ⁊ herculeas colūnas.

Onus. eris. pondus. Videt̃ rō exigere vt aſpiret̃ cū Uar. dicat honos ab honeſto onere: ⁊ honeſtus ꝙ hon⁹ ſuſtineat reip. Cū āt honoꝛ ⁊ honoꝛo aſpiratōeꝫ hēant ⁊ ab honere deducātur: videt̃ ēt honus aſpirandū: vt qđ in deriuatiuis ſeruat̃: in pmitiuis ſeruari debeat: veꝝ vſus hodiernus refragatur.

Onero. as. onus impono. Transfertur etiam ad animū vt onerasti me curis. ideſt impleſti: hic oneratus ⁊ onuſtus pꝛo pleno frequenter accipiuntur. Uirgil. Uina bonus quē deinde cadis onerarat aceſtes. Huius verbi compoſitum ⁊ contrarium eſt onero qđ eſt onus detraho. Terē. Nos quo𝑞 amicos eius exonerastis metu. Idem ego nunc mihi ceſſo quin hunc humerum exonerem pallio.

Onerarius. a. um. quod oneratur: vel onerari poteſt. Unde naues onerariē quē a geſtandis oneribus dictē ſūt ⁊ ob id tardē quemadmodum actuaria nauicula celeritate pꝛēſtās dicta eſt ꝙ facile agi poſſit.

Onē inſulē in oceano ſeptentrionali in quibus vt Plyn. refert lib. iiij. onis auium ⁊ auenis incole viuunt.

Oneroſus. plus eſt q̄ oneratus.